

El rostre de Jesús

"Que cerqui la vostra presència, que aprengui a trobar-la i a mostrar-la, que sàpiga descobrir-la en les coses corrents de la meva vida, que adverteixi realment que sou Vós".

*Homes de Galilea, per què us esteu mirant al cel?*¹. Els ulls dels Apòstols havien quedat fixos al lloc per on Jesús se n'havia anat... Un àngel va haver d'advertir-los que la vida continuava.

El missatge de Déu no pretenia disminuir l'interès d'aquells homes pel seu Mestre, però potser sí fer-los pensar que des d'aleshores haurien d'aprendre a mirar d'una altra manera, a trobar-se amb Ell, amb el seu esguard, en els altres i en les coses ordinàries de la vida.

Sant Pau va entendre aquells desitjos dels Apòstols, perquè també anhelava estar amb Crist i veure'l cara a cara². Posats a triar, però, preferia seguir contemplant-lo com en un mirall i borrosament el temps que Déu volgués³, si així podia ajudar altres a viure en aquesta Llum⁴.

Als destinataris de la seva missió apostòlica, els aconsellava amb la força de l'exemple i de la paraula que, mentre estaven en aquest món, mantinguessin la mirada fixa en el Cel, on hi ha el Crist: *Ja que heu ressuscitat amb Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist assegut a la dreta de Déu*⁵.

*Quae sursum sunt quaerite!*⁶. Cerqueu les coses de dalt! Volem fer nostre aquest crit, però ens cal aprendre. En tantes ocasions ens descobrim amb la mirada baixa, excessivament centrada en coses passatgeres.

Trobem a faltar més agudesia per trobar el paper que Crist té en cada succés de l'existència: estimem aquest món, que és el nostre, el lloc d'encontre amb Déu⁷, i desitjaríem adquirir una major facilitat per percebre la mirada de Jesucrist mentre ens ocupem de les nostres tasques habituals. Voldríem també que altres puguin veure Crist en nosaltres, ens il·lusiona la meravellosa possibilitat de fer present als nostres amics el rostre de Jesús.

*Vultum tuum, Domine, requiram!*⁸. Cercaré, Senyor, el vostre rostre! Senyor -li direm-, que cerqui el vostre rostre, que aprengui a trobar-lo i a mostrar-lo, que sàpiga descobrir-lo en les coses corrents de la meva vida, que adverteixi realment que sou Vós.

Potser sentirem aquell avís de sant Josepmaria: *Aquest Crist, que tu veus, no és Jesús. — Serà, en tot cas, la trista imatge que en poden formar els teus ulls enterbolits... — Purifica't. Clarifica la mirada amb la humilitat i la penitència. Després... no et faltaran*

¹ Ac 1, 11.

² Cf Fl 1, 23.

³ Cf 1Co 13, 12.

⁴ Cf Fl 1, 25.

⁵ Col 3, 1.

⁶ Ibíd.

⁷ Cf *Converses amb monsenyor Escrivà de Balaguer*, n. 113.

⁸ Cf Sal 26, 8 (Vg).

les clares llums de l'Amor. I en tindràs una visió perfecta. La teva imatge serà realment la seva: Ell!⁹

Els Evangelis al·ludeixen en diverses ocasions a la mirada de Jesucrist. Una mirada benèvola i afectuosa, commovedora i commoguda, una mirada profundament coneixedora, que penetra la intimitat, una mirada que ensenya i corregeix, que mou al penediment, i arriba a provocar una arrencada de generositat¹⁰.

Potser moltes vegades hem tractat de representar-nos-la en la nostra pregària, amb la intenció de descobrir com podem trobar-la i fer-la present en la nostra vida ordinària. Alguns personatges que es creuen amb Jesús en les hores de la Passió ens poden ajudar a avançar en la realització d'aquest desig.

En el camí cap a la Creu tres persones tenen una particular relació amb el rostre de Crist: només dues el cerquen, tanmateix tres el troben. De les tres en podem aprendre; cadascuna d'elles suggereix un ensenyament diferent sobre la manera de donar forma a l'afany de veure el rostre de Jesús.

AMB SANTA MARIA, UN SOL COR

A penes Jesús s'ha aixecat de la primera caiguda, troba la seva Mare Santíssima, a la vora del camí per on Ell passa¹¹. Res ens diu l'Evangelí d'aquesta trobada, però el silenci de l'Esriptura no ha fet més que estimular la imaginació dels cristians al llarg dels segles. El nostre Pare ho representa així: ***Amb immens amor Maria mira Jesús, i Jesús mira la Mare: els seus ulls es troben, i cada cor vessa en l'altre el propi dolor***¹².

L'amor és tan intens que n'hi ha prou amb la trobada dels esguards perquè cada un sàpiga que compta amb l'altre, que pot abocar en Ella, en Ell, el seu immens dolor, perquè aquell cor és capaç d'acceptar-lo. Enmig d'aquest sofriment, tenen el consol profund de saber-se acompanyats, compresos.

L'ànima de Maria resta negada en amargor, en l'amargor de Jesucrist¹³. L'amargor que omple l'ànima de Maria és la del seu Fill, com de Maria és l'amargor que omple l'ànima de Jesús. És tan forta la unió d'ambdòs cors que el dolor d'un està fet del sofriment de l'altre, així es donen suport i mútuament se sostenen.

Qui ens donés a nosaltres una identificació així amb els sentiments de Crist! Ens queda -és cert- molt lluny, però la volem ardentment. Sabem que si avancem per aquest camí no ens estalviarem dolors en aquesta vida, perquè tota existència humana els comporta, però tindrem sempre una llum per a afrontar-los, mai no ens faltará una base ferma per a no sucumbir, per encarar-ho amb serenitat.

Simeó havia profetitzat a la Mare de Déu que una espasa travessaria la seva ànima¹⁴. Des de l'anunci de la Passió, la ferida d'espasa no abandonarà mai a la Mare de Jesús. Ella

⁹ Camí, n. 212.

¹⁰ Cf Mc 10, 21; Mc 12, 41; Mt 4, 18-22; Jn 1, 42; Mt 19, 16; Mc 3, 5; Lc 22, 61; Jn 1, 38-47.

¹¹ Via Crucis, IV estació.

¹² Ibíd.

¹³ Ibíd.

¹⁴ Cf Lc 2, 35.

tindrà sempre present que només la poden ofendre a través de les ofenses fetes al seu Fill, és conscient que tot sofriment, i també tota alegria, només pot tenir la seva causa en relació amb Ell.

La Mare de Déu ensenya que en les amargors i en els petits disgustos -professionals, familiars, socials...- podem cercar i descobrir el rostre de Crist, i, com a conseqüència, estarem plens de pau fins i tot enmig del dolor.

VERÓNICA, UN COR BO

Explica una tradició de l'Església que, una mica més endavant, una dona surt al pas del Senyor amb la intenció de netejar-li el rostre. És l'únic fet que sabem de la Verònica, nom amb què és coneguda.

Potser no s'havia plantejat mai conscientment aquest anhel -veure la faç de Jesucrist- i fins i tot si ho havia fet, pensaria que el motiu pel qual ara cercava aquest rostre era més senzill: ella només pretenia tenir una atenció amb aquell home que patia. Tanmateix, aquesta dona, que ni tan sols apareix als Evangelis, ha donat un nom propi al desig de contemplar la faç de Déu.

Feliços, en canvi, els vostres ulls, perquè hi veuen (...). Us asseguro que molts profetes i justos van desitjar veure el que vosaltres veieu, però no ho veieren¹⁵. Si a la Verònica hom pot aplicar especialment aquestes paraules, si ella va realitzar aquesta aspiració que ha omplert l'ànima de tants sants al llarg de la història, va ser per la seva bondat senzilla, perquè el seu cor de dona bona no es deixà «contagiar per la brutalitat dels soldats, ni immobilitzar per la por dels deixebles»¹⁶, no es frena davant l'oportunitat de prestar un petit servei. I aquest «acte d'amor imprimeix en el seu cor la veritable imatge de Jesús»¹⁷.

El rostre del Déu fet Home queda gravat en aquell llenç, sí, però sobre tot queda gravat en les seves entranyes de bondat. «El Redemptor del món dóna a Verònica una imatge autèntica del seu rostre. El vel, sobre el qual queda imprès el rostre de Crist, és un missatge per a nosaltres. En certa manera ens diu: heus aquí com tot acte bo, tot gest de veritable amor cap al proïsme augmenta en qui el realitza la semblança amb el Redemptor del món. Els actes d'amor no passen. Qualsevol gest de bondat, de comprensió i de servei deixa al cor de l'home un senyal indeleble, que l'assembla una mica més a Aquell que "es va despullar de si mateix prenent la condició d'esclau" (Fl 2,7). Així es forma la identitat, el veritable nom de l'ésser humà»¹⁸.

No és aquesta una manera accessible de cercar el rostre de Jesucrist? No és també una manera de fer-lo present entre els qui ens envolten?

És possible que a la vida tinguem ocasió de prestar grans serveis a altres persones, que puguem renunciar a quelcom valuós per ajudar els altres. Però, tant si se'ns presenten o no aquestes oportunitats, mirem de viure quotidianament amb ***un cor bo, capaç de compadir-se de les penes de les criatures, capaç de comprendre que, per posar remei als turments***

¹⁵ Mt 13, 16-17.

¹⁶ J. Ratzinger, Via Crucis al Coliseu, Divendres Sant de 2005, VI estació.

¹⁷ Ibíd.

¹⁸ Joan Pau II, Via Crucis al Coliseu, Divendres Sant de 2000, VI estació.

que acompanyen i no poques vegades angoixen les ànimes en aquest món, el veritable bàlsam és l'amor, la caritat: tot altre consol amb prou feines serveix per distreure un moment, i deixar més tard amargura i desesperació¹⁹.

Moltes vegades allò que més ajuda les ànimes a descobrir la mirada amorosa del Senyor és precisament veure com els seus deixebles, enmig de les seves limitacions, saben advertir allò que els altres necessiten: són capaços de descobrir aquests detalls que, si es passessin per alt, ningú no reclamaria, i que en canvi, quan es reben, s'agraeixen de tot cor.

Si amb sentit sobrenatural obrem d'aquesta manera, realitzem -com és factible en aquesta vida- el desig de contemplar el rostre de Jesucrist. I al mateix temps facilitem que altres persones es trobin amb Ell.

Pot ser que no ho notin immediatament i necessitin un temps per descobrir el Senyor, però no deixaran de percebre des del primer moment que hi ha alguna cosa especial en els qui els tracten amb una bondat tan senzilla.

Si volem descobrir a altres el semblant amabilíssim del Mestre, procurem dispensar amabilitat, serenitat, pau, paciència, respecte, cortesia, afecte, també quan no esperem ser correspostos; si volem veure en els altres el rostre de Jesús, acostem-nos a ells amb un cor senzill, un cor que valora i admira i estima els pares, els fills, els amics un per un, que descobreix com cadascun d'ells reflecteix, a la seva manera, la bondat de Déu.

UNA TROBADA AMB LA CREU

Els Evangelis sinòptics ens parlen d'un tercer personatge que es topa amb Jesucrist en el camí del Calvari. Santa Maria i la Verònica el van cercar, van sortir a trobar-lo per pròpia iniciativa. Simó de Cirene, no. Simó va ser forçat a portar la Creu²⁰. La mateixa expressió que fan servir els evangelistes indica que, potser, hi va haver una resistència inicial.

Resulta ben comprensible: a ningú no li agrada que l'obliguin a carregar amb una creu aliena, i menys després d'una jornada dura de feina. Sant Marc donarà a entendre que els fills d'aquest home eren coneguts com a cristians²¹: **Tot començà per un encontre inopinat amb la Creu²²**. Una gran fortuna que va tenir el seu origen en un succés aparentment desafortunat.

El canvi d'actitud del Cireneu no devia ser sobtat, sinó gradual, i no és arriscat suposar que va tenir a veure amb el rostre de Jesucrist. Ell pensava que tractava amb un malfactor, però aquella mirada amable, agraïda, pacífica, el va desarmar. Al principi es disgusta perquè simplement veu, després mira i va descobrint que compartir la Creu amb aquest condemnat val la pena.

Allò que al principi apareixia com un inconvenient que s'interposava entre ell i el seu descans, va ser progressivament transformat pel rostre d'aquell Home en una oportunitat única, que va acabar per canviar la seva vida.

¹⁹ És Crist que passa, n. 167.

²⁰ Cf Mc 15, 21.

²¹ Cf Mc 15, 21.

²² Via Crucis, V estació.

Per a ell, com per a tots els cristians, la Creu va esdevenir el signe distintiu de la seva fe, el instrument de la salvació, una realitat redemptora, inseparable de la missió de Crist. A través dels segles, els cristians miraran amb afecte i esperança la Creu, que hauria d'ésser al centre de la seva vida i que, pel mateix motiu, «hauria de ser al centre de l'altar i ser el punt de referència comú del sacerdot i de la comunitat que prega»²³.

A vegades la Creu apareix sense cercar-la: *és Crist qui pregunta per nosaltres*²⁴ Davant la Creu inesperada experimentarem un moviment de rebuig. És la reacció habitual de la nostra naturalesa, que no ens ha de preocupar, però que no ha d'impedir una progressiva acceptació.

Sabem que en aquestes situacions en què podem sentir-nos sols, Déu no ens deixa, és al nostre costat, potser fins i tot el veiem, som capaços d'adreçar-nos a Ell d'alguna manera. Però fem un pas més: en cerquem l'esguard. Si no ens conformem amb veure, si procurem mirar Crist que carrega la Creu amb nosaltres, si deixem que ens parli, allò que semblava desafortunat va adquirint un altre color, i acaba per canviar la nostra vida.

Adonar-nos que una contradicció pot significar una trobada més fonda amb Jesucrist ens ajudarà a encarar-la d'una altra manera i llavors, la nostra Creu no serà una Creu qualsevol: serà... la Santa Creu²⁵.

*Vultum tuum, Domine, requiram!*²⁶. Tres persones tenen una particular relació amb el rostre de Crist en el camí del Calvari. Només dues el cerquen, però les tres el troben. Cap d'elles resta indiferent, cap se'n va de buit. De cadascuna podem aprendre quelcom i volem fer-ho perquè anhelem contemplar i ajudar altres a descobrir aquest rostre en el nostre camí quotidià pel món.

Voldríem assolir la unitat de cors que es dóna entre Santa Maria i el seu Fill. Som conscients que supera les nostres forces, però no abandonem aquest desig, perquè seria renunciar a l'Amor i perquè sens dubte podem avançar per aquest camí.

Una manera de fer-ho és aprofitar els ensenyaments dels altres dos personatges: una bondat senzilla serà l'ocasió que molts -en primer lloc, nosaltres mateixos- es trobin amb el Senyor; cercar-ne l'esguard en les adversitats i amargors de la vida, farà que anem gradualment identificant-nos amb la Voluntat de Déu. Llavors serem capaços de reflectir el rostre de Jesús.

J. Diéguez

²³ J. Ratzinger, *Introducció a l'esperit de la litúrgia*, p. 105.

²⁴ *Via Crucis*, V estació.

²⁵ *Sant Rosari*, IV misteri dolorós.

²⁶ Cf *Sal* 26, 8 (Vg).